

Regionaal Verzuimprotocol Voortgezet (Speciaal) Onderwijs Regio Nijmegen

22 februari 2018

Inhoudsopgave:

Deel I - Convenant Regionaal Verzuimprotocol Voortgezet (Speciaal) Onderwijs Regio Nijmegen

Deel II - Toelichting bij het Verzuimprotocol Voortgezet (Speciaal) Onderwijs

1. Inleiding
2. Toezicht en Signalering
  - 2.1 Toezicht op de naleving van de leerplichtwet door ouders/verzorgers en leerlingen
    - 2.1.1 Procedure verzuimmelding
  - 2.2 Toezicht op de naleving van de leerplichtwet door scholen
    - 2.2.1 Signalerende rol van leerplicht:

Deel III - Verzuimprotocol Schoolverzuim

1. In- en uitschrijvingen
2. Schoolverzuim
3. Verzuimregistratie
4. Schorsing
5. Onderwijs op afstand
6. Verwijdering
7. Thuiszitters: absoluut verzuimers en bemiddeling bij moeilijk plaatsbaren
8. Top talenten

Bijlagen:

Bijlage I	Melding verzuim aan leerplicht
Bijlage II	Schoolverzuim stappenplan
Bijlage III	Aanpak ziekteverzuim op school
Bijlage IV	Taken van de leerplichtambtenaar
Bijlage V	Definities thuiszitters
Bijlage VI	Afkortingenlijst

Deel I - Convenant Regionaal Verzuimprotocol Voortgezet (Speciaal) Onderwijs Regio Nijmegen

Convenant tussen de gemeenten in de regio Nijmegen en de besturen van de scholen voor voortgezet (speciaal) onderwijs betreffende het verbeteren van het handhavingsbeleid van de gemeenten en het versterken van het verzuimbeleid van de onderwijsinstellingen.

Partijen:

- De volgende gemeenten in de regio Nijmegen:
  - De gemeente Nijmegen, ten deze vertegenwoordigd door wethouder mw. R.D. Helmer-Englebert
  - De gemeente Wijchen, ten deze vertegenwoordigd door de wethouder dhr. P.L.J. Loermans
  - De gemeente Beuningen, ten deze vertegenwoordigd door de wethouder dhr. J.J. Driessen.
  - De gemeente Druten, ten deze vertegenwoordigd door de wethouder dhr. S. van Elk.
  - De gemeente Berg en Dal, ten deze vertegenwoordigd door de wethouder dhr. E.H.A. Weijers.
  - De gemeente Heumen, ten deze vertegenwoordigd door de wethouder mw. E.J.M. de Swart.
  - De gemeente Mook en Middelaar, ten deze vertegenwoordigd door de wethouder mw C.G.P.M. Peters.

- De volgende besturen voor voortgezet (speciaal) onderwijs in de regio Nijmegen:
  - Scholengroep Rijk van Nijmegen, ten deze vertegenwoordigd door. mw. Y. Ulenaers.
  - De Alliantie Voortgezet Onderwijs, ten deze vertegenwoordigd door. dhr. H. Elbers.
  - Stichting Voortgezet Montessori Onderwijs Nijmegen en omstreken, ten deze vertegenwoordigd door mw. B. Drop.
  - Helicon Opleidingen, ten deze vertegenwoordigd door mw. D. Tiggelovend.
  - Scholengemeenschap voor Voortgezet Vrije Schoolonderwijs, ten deze vertegenwoordigd door dhr. F. Ebskamp.
  - St. Augustinusstichting, ten deze vertegenwoordigd door mw. M. van Deutekom.
  - Stichting Speciaal Onderwijs Tarcisiuschool en Stichting Kristallis, ten deze vertegenwoordigd door dhr. H. Eisink.
  - Onderwijsgroep Punt Speciaal, ten deze vertegenwoordigd door mevrouw A.L. Verhees.
  - Stichting praktijkonderwijs regio Nijmegen, ten deze vertegenwoordigd door dhr. E. Bouwens.
  - Kentalis Onderwijs, VSO de Marwindt, ten deze vertegenwoordigd door de heer J. Vernooij.

Nota bene:

- Voor 18+ers en leerlingen van het MBO, HBO en WO geldt andere wetgeving. Met het BVE is een apart verzuimprotocol vastgesteld voor leerplichtige leerlingen in het MBO.
- Het voortgezet speciaal onderwijs neemt een aparte positie in: formeel valt het VSO onder de wet op het primair onderwijs (de WPO) en de wet op de expertise centra (de WEC). Echter aangezien de leerlingen van het VSO in de leeftijdscategorie van het voortgezet onderwijs vallen en leerlingen uit de regio opvangen, hebben we in de regio Nijmegen besloten dat enkele VSO scholen aansluiten bij het Verzuimprotocol Voortgezet (Speciaal) Onderwijs Regio Nijmegen. Bij leerlingen die verzuimen wordt intensief contact met de leerplichtambtenaar onderhouden om steeds tot passende maatregelen te komen.
- Het Flex College is een Orthopedagogisch Didactisch Centrum (OPDC). Een OPDC is een bovenschoolse voorziening die onderwijs en/of ondersteuning verzorgt namens de scholen waar de leerlingen een inschrijving hebben, maar daar (tijdelijk) geen onderwijs kunnen volgen. Hardnekkig verzuim is niet zelden de oorzaak. Het Flex College dient, net als de scholen voor voortgezet (speciaal) onderwijs, aan de leerplichtwet te voldoen. Bij leerlingen die verzuimen wordt intensief contact met de leerplichtambtenaar onderhouden om steeds tot passende maatregelen te komen.

Overwegende dat:

- passend onderwijs een recht is van elke leerplichtige leerling,
- schoolverzuim kan leiden tot voortijdig schoolverlaten,
- voortijdig schoolverlaten een maatschappelijk probleem is,
- alle partijen het belang van een goed verzuimbeleid onderkennen,
- een goed verzuimbeleid de basisvoorwaarde is voor de preventie van schoolverzuim,

- ouders/verzorgers en scholen de eerste sleutelpositie hebben in de preventie van schoolverzuim,
- de gemeenten verantwoordelijk zijn voor de handhaving van de leerplichtwet gericht op ouders/verzorgers en leerlingen,
- scholen én gemeenten in de praktijk op verschillende manieren omgaan met het melden, registreren en acteren op schoolverzuim,
- de jeugdarts van de GGD Gelderland-Zuid een cruciale rol speelt in het geval er sprake is van ziekteverzuim,
- voor het oplossen van knelpunten en het verbeteren van de relatie tussen gemeenten, schoolbesturen en onderwijsinstellingen ten behoeve van de bestrijding van verzuim, het van belang is dat de partijen tot een goede samenwerking komen,
- in de regio Nijmegen een verzuimprotocol een goed instrument is om tot een uniforme en duidelijke werkwijze aangaande het verzuim in het voortgezet (speciaal) onderwijs te komen.

Komen overeen als volgt:

Algemeen:

- De ingangsdatum van het convenant is 1 april 2018. Vanaf deze datum is het opgestelde verzuimprotocol versie 12 februari 2018 van kracht en functioneren alle partijen conform gemaakte afspraken.

Doel:

- Het convenant stimuleert de samenwerking tussen verschillende partijen om verzuim en voortijdig schoolverlaten te bestrijden, het verzuimbeleid van onderwijsinstellingen te versterken en handhavingsbeleid van de gemeenten te verbeteren.
- De partijen zullen zich gezamenlijk inspannen de afspraken zoals opgesteld in dit convenant na te komen en hindernissen weg te nemen. Hierbij hebben de verschillende partners verschillende rollen waarbij wordt uitgegaan van partnerschap.

Monitoring:

- De schoolbesturen en gemeenten (leerplichtambtenaren) zijn verantwoordelijk voor het uitvoeren van de afspraken gemaakt in het protocol.
- Vanaf schooljaar 2012-2013 bezoeken leerplichtambtenaren de scholen in de regio Nijmegen gericht op het optimaliseren van het verzuimbeleid op de scholen en de uitvoering van de afspraken in het verzuimprotocol.
- In deze bezoeken worden ervaringen met de uitvoering van het verzuimbeleid besproken en geëvalueerd. Waar nodig zullen partijen de uitvoeringspraktijk bijstellen. Van dit schoolbezoek wordt een verslag gemaakt. Dit verslag wordt aan de schoolleiding en het bestuur toegestuurd.
- Als leerplicht zich ernstig zorgen maakt over leerlingen op school (leerlingen vallen tussen wal en schip en/of de school is niet in control) dan kan de leerplichtambtenaar hierover een signaal afgeven aan de inspectie. De schoolleiding, het bestuur en de wethouder onderwijs zullen hierover vooraf geïnformeerd worden.

Evaluatie:

- De betrokken gemeenten voeren jaarlijks een evaluatie van het verzuimbeleid uit met alle betrokken besturen. De gemeente Nijmegen neemt hiertoe het initiatief.
- De schoolleiding rapporteert hun bevindingen aan hun bestuur.
- Indien één van de besturen daar noodzaak toe ziet, kan het wenselijk zijn het regionaal verzuimprotocol aan te passen.
- Indien één van de partijen een aanpassing van het protocol wil, dient deze partij een goed beargumenteerd en gemotiveerd verzoek in te dienen bij de gemeente Nijmegen.
- De gemeente Nijmegen legt de aanpassing voor aan alle betrokken besturen en de betrokken regiegemeenten, waarna aanpassing slechts doorgevoerd wordt indien alle besturen en betrokken gemeenten schriftelijke goedkeuring hebben gegeven. Alle partijen dienen dan het aangepaste verzuimprotocol aan te houden.
- De gemeente Nijmegen draagt zorg voor de verspreiding van het aangepaste verzuimprotocol, zodat alle betrokken gemeenten, besturen en scholen op de hoogte zijn van de meest actuele versie.
- Aan het eind van het schooljaar 2018-2019 zal een evaluatie van het voorliggende verzuimprotocol worden gehouden. De gemeente Nijmegen neemt hiervoor het initiatief. Daarna zal er steeds na maximaal 4 jaar geëvalueerd worden of de afspraken in het protocol nog actueel en werkbaar zijn.

Duur en beëindiging convenant:

- Een schoolbestuur kan aangeven dat men de afspraken niet langer in redelijkheid kan uitvoeren.
- Het betreffende bestuur deelt dit schriftelijk mede aan de gemeente Nijmegen, inclusief de argumentatie en motivatie.
- De gemeente Nijmegen stelt de andere besturen en betrokken gemeenten in kennis van de wens van het bestuur dat het convenant wil beëindigen. Het convenant blijft vooralsnog van kracht.
- Indien één van de betrokken gemeenten het convenant wil beëindigen, stelt deze alle andere partijen schriftelijk met onderbouwing op de hoogte.
- Als een schoolbestuur dat het convenant heeft ondertekend of één van de betrokken gemeenten, het convenant wil beëindigen, dient het convenant door alle betrokken besturen en gemeenten opnieuw geëvalueerd te worden. De gemeente Nijmegen neemt hiervoor het initiatief.

Aldus overeengekomen en ondertekend te Nijmegen, dd

De volgende V(S)O besturen:

Scholengroep Rijk van Nijmegen, ten deze vertegenwoordigd door mw. Y. Ulenaers	
De Alliantie Voortgezet Onderwijs, ten deze vertegenwoordigd door dhr. H. Elbers	
Stichting Voortgezet Montessori Onderwijs Nijmegen en omstreken, ten deze vertegenwoordigd door mw. B. Drop	
Helicon Opleidingen, ten deze vertegenwoordigd door mw. D. Tiggelovend	
Scholengemeenschap voor Voortgezet Vrijeschoolonderwijs ten deze vertegenwoordigd door dhr. F. Ebskamp	
St. Augustinusstichting, ten deze vertegenwoordigd door mw. M. Van Deutekom	
Stichting Speciaal Onderwijs Tarcisiuschool en Stichting Kristallis, ten deze vertegenwoordigd door dhr. H. Eisink	
Stichting Praktijkonderwijs regio Nijmegen, ten deze vertegenwoordigd door dhr. E. Bouwens	
Onderwijsgroep Punt Speciaal, ten deze vertegenwoordigd door mevrouw A.L. Verhees	
Kentalis Onderwijs, VSO de Marwindt, ten deze vertegenwoordigd door dhr. J. Vernooij	

De volgende gemeenten:

De gemeente Nijmegen, ten deze vertegenwoordigd door wethouder mw. R.D. Helmer-Englebert	
De gemeente Wijchen, ten deze vertegenwoordigd door wethouder dhr. P.L.J. Loermans	
De gemeente Beuningen, ten deze vertegenwoordigd door wethouder dhr. J.J. Driessen	
De gemeente Druten, ten deze vertegenwoordigd door wethouder dhr. S. van Elk	
De gemeente Berg en Dal ten deze vertegenwoordigd door wethouder dhr. E.H.A. Weijers	
De gemeente Heumen, ten deze vertegenwoordigd door wethouder mw. E.J.M. de Swart	
De gemeente Mook en Middelaar, ten deze vertegenwoordigd door wethouder mw. C.G.P.M. Peters	

Deel II - Toelichting bij het Verzuimprotocol Voortgezet (Speciaal) Onderwijs

1. Inleiding

Steeds meer onderzoeken laten zien dat signalen van schoolverzuim zich in een vroeg stadium aandienen. Een adequaat verzuimbeleid in het voortgezet (speciaal)onderwijs is een belangrijk preventief middel om verzuim en eventueel voortijdig schoolverlaten op latere leeftijd te voorkomen en mogelijke andere problematieken te signaleren. Net als scholen en leerplichtambtenaren hebben ouders/verzorgers en leerlingen verantwoordelijkheden en taken die uitgevoerd dienen te worden. Al deze partijen zijn maatschappelijk verantwoordelijk om leerlingen een goed vooruitzicht op de toekomst te bieden.

In het Regionaal Verzuimprotocol Voortgezet (Speciaal) Onderwijs zijn de afspraken en verwachtingen over de samenwerking vastgelegd tussen de betrokken gemeenten en de in het convenant genoemde besturen Voortgezet (Speciaal) Onderwijs.

In dit protocol zijn afspraken vastgelegd die voortvloeien uit de geldende wet- en regelgeving en de afspraken om schoolverzuim te voorkomen. Het protocol bevat afspraken betreffende de in- en uitschrijvingen van een leerling, wat er precies onder verzuim wordt verstaan, hoe verzuim gemeld wordt en wie welke verantwoordelijkheid draagt en de rol van de leerplichtambtenaar hierin. Het is een ondersteunende en praktische handreiking om het verzuimbeleid uit te voeren. Het scheidt duidelijkheid naar scholen, ouders/verzorgers en leerplichtambtenaren over regels, afspraken en taken.

Samenwerking

Gemeenten (wethouders), onderwijsinstellingen (schoolbesturen) en ouders/verzorgers hebben de verantwoordelijkheid om een omgeving te scheppen waar leerlingen een zo goed mogelijke toekomst tegemoet gaan. Om gemeenten, onderwijsinstellingen en ouders/verzorgers als een geheel ervoor te laten zorgen dat leerlingen hun kansen in de maatschappij vergroten, dienen verschillende partijen samen te werken, zodat leerlingen primair met een startkwalificatie de school verlaten. Ten aanzien van jongeren waarvoor de kwalificatieplicht, volgens de Leerplichtwet, niet van toepassing is, is toe leiding naar een plek op de arbeidsmarkt of dagbesteding het doel. De partijen zien er in de samenwerking op toe dat leerlingen passend onderwijs kunnen volgen, niet verzuimen en na eventueel verzuim weer snel terug naar school gaan of een aangepast, passend onderwijsaanbod volgen, indien nodig ondersteund met een zorgaanbod. De leerlingen hebben zo een betere kans om gericht geholpen te worden, hun schoolcarrière te vervolgen en hun toekomstkansen te vergroten.

- Ouders/verzorgers hebben een primaire rol in de preventie van verzuim. Vanuit huis dient meegegeven te worden dat geregeld schoolbezoek, volgens het dagelijkse lesrooster de norm is, en belangrijk is voor de toekomst. In de wet is vastgelegd dat ouders/verzorgers van kinderen die onder de Leerplichtwet vallen verplicht zijn er voor te zorgen dat deze als leerling staat ingeschreven bij een school en dat de leerling na de inschrijving, deze geregeld bezoekt. (Een leerplichtige leerling mag geen les en/of praktijktijd verzuimen).
- De school heeft eveneens een cruciale rol ter voorkoming en bestrijding van verzuim. Door op tijd signalen te herkennen en hierop in te spelen, kan veel verzuim voorkomen worden. Hierbij is een adequate verzuimregistratie een essentieel instrument om eventuele problemen goed in kaart te brengen. Indien nodig worden andere externen zoals hulpverleningsinstanties ingeschakeld om de leerling en eventueel ouders/verzorgers verder te begeleiden. Door middel van goede registratie en melding, kunnen deze externen gepaste hulp aanbieden. Opgemerkt moet worden dat hulp helaas niet altijd direct geboden kan worden omdat instellingen wachtlijsten en/of lange doorlooptijden kennen. Binnen de grenzen van dit protocol kunnen we daar echter geen invloed op uitoefenen. Wel worden er op allerlei niveaus en plekken in de regio, met samenwerkingspartners binnen het veld, afspraken gemaakt over een betere aansluiting van onderwijs en jeugdhulp.
- De gemeenten hebben een wettelijke taak op het gebied van de leerplicht. De gemeenten zien door middel van handhaving toe op de naleving van de Leerplichtwet door zowel ouders/verzorgers als leerlingen.

- Het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet door scholen, ligt per 1 januari 2012 bij de onderwijsinspectie. Aangezien de leerplichtambtenaar voor een goede uitoefening van zijn of haar taak afhankelijk is van een adequate verzuimregistratie en een tijdige melding van verzuim door scholen, heeft de leerplichtambtenaar een signalerende taak ten aanzien van de verzuimregistratie en het meldgedrag van scholen aan de onderwijsinspectie.
- Met ingang van 1 januari 2015 is gebruik van de Verwijsindex in de wet opgenomen. De verwijsindex is een systeem waarin hulpverleners en andere professionals de persoonsgegevens registreren van de jongeren (tot 23 jaar) waarover zij zich zorgen maken. Deze registratie bevat geen inhoudelijke informatie. Duidelijk wordt dan welke andere hulpverlener zich mogelijk ook actief met de situatie van dit kind (jongere) bezig houdt. Met het afgeven van een signaal in de verwijsindex, wordt het netwerk rondom een kind/jongere in beeld gebracht. Het zorgt ervoor dat de hulpverleners elkaar snel weten te vinden.
- In het schooljaar 2017-2018 wordt door de gemeenten de regionale Ambtsinstructie Leerplicht vastgesteld. In deze ambtsinstructie wordt de wijze waarop en met welke instanties de leerplichtambtenaar samenwerkt beschreven.

Nota bene: de afgelopen jaren is de inzet van leerplicht landelijk steeds meer verschoven van handhaving naar het zoveel mogelijk voorkomen van schoolverzuim. Dit houdt in dat de leerplichtambtenaar er op gericht is om in een vroegtijdig stadium schoolverzuim te signaleren, op te pakken en op een meer intensieve manier te begeleiden. Denk aan: actieve deelname van leerplicht aan overleggen met partijen in het veld (sociale wijkteams, overleggen in het kader van VSV, afstemming met de afdeling jeugdgezondheidszorg (JGZ) van de GGD, etc.) om hen – los van casuïstiek – te informeren en te adviseren, maar ook afspraken te maken over een goede begeleiding van jongeren. Leerplicht heeft door de jaren heen veel kennis en ervaring opgedaan met wat wel en niet werkt om jongeren en/of hun ouders in beweging te krijgen. Tegelijkertijd is leerplicht van andere partijen/organisaties afhankelijk om oplossingen voor jongeren daadwerkelijk gerealiseerd te krijgen (onderwijs, hulpverlening, werkbedrijf).

2. Toezicht en Signalering

2.1 Toezicht op de naleving van de leerplichtwet door ouders/verzorgers en leerlingen

Door middel van de leerplichtadministratie zien gemeenten erop toe dat alle leerplichtige leerlingen een inschrijving bij een school hebben en deze daadwerkelijk bezoeken. Alle kinderen die in Nederland wonen of langere tijd verblijven, hebben de plicht naar school te gaan. Een kind is leerplichtig op de eerste dag van de maand, die volgt op de maand dat het 5 jaar is geworden. De leerplicht geldt tot einde van het schooljaar waarin de leerling 16 jaar wordt of aan het einde van het schooljaar na afloop waarvan de jongere tenminste 12 volledige schooljaren één of meer scholen heeft bezocht. Aansluitend zijn leerlingen die geen startkwalificatie hebben behaald, kwalificatieplichtig. Dit houdt in dat jongeren tot 18 jaar onderwijs moeten volgen tot zij een startkwalificatie hebben. Een startkwalificatie is een HAVO-diploma, VWO-diploma of een MBO-diploma op niveau 2 of hoger. De kwalificatieplicht is één van de maatregelen die de Rijksoverheid heeft ingesteld om schooluitval van jongeren tegen te gaan en de kansen van startende jongeren op de arbeidsmarkt te vergroten.

Nota bene: Voor sommige leerlingen met een intensieve ondersteuningsbehoefte is een startkwalificatie niet altijd haalbaar. Daarom zijn leerlingen die het praktijkonderwijs hebben verlaten en daarvoor een getuigschrift ontvangen, vrijgesteld van de kwalificatieplicht. Evenals jongeren die in het voortgezet speciaal onderwijs het uitstroomprofiel arbeidsmarktgericht of dagbesteding hebben gevolgd. Zij kunnen een programma volgen dat bij hen past. Deze jongeren behoren niet tot de groep VSV-ers.

De gemeenten zijn verplicht tot het houden van een leerplichtadministratie en het registreren van schoolverzuim, langdurig relatief verzuim (thuiszitten) en voortijdig schoolverlaten. Deze administratie betreft alle in het verzorgingsgebied van de gemeente of regio wonende leerplichtigen. Voor het goed bijhouden van de leerplichtadministratie zijn de onderwijsinstellingen verplicht om alle in- en uitschrijvingen, bijbehorende mutaties en verzuimmeldingen binnen 7 dagen door te geven via BRON van DUO. De leerplichtadministratie heeft een geautomatiseerde koppeling met het BRON van DUO.

We onderscheiden de volgende vormen van verzuim:

- Absoluut verzuim: Als een kind/jongere niet (meer) staat ingeschreven bij een school of onderwijsinstelling.
- Relatief verzuim:
  - Opeenvolgend verzuim van 16 uur of meer in een periode van 4 lesweken; In het uiterste geval kan dit 'thuiszitten' (langdurig relatief verzuim) betreffen.
  - Regelmatig te laat komen;
  - Opvallend ziekteverzuim;
  - Veelvuldig ziekteverzuim;
  - Signaal verzuim, gerelateerd aan (vermoedelijke) achterliggende problematiek. Hiervoor geldt geen minimum aantal uur of keer verzuim. Signaal verzuim mag altijd gemeld worden.
  - Luxe verzuim: vrije dag(en) zonder toestemming van directeur of leerplichtambtenaar.

2.1.1 Procedure verzuimmelding

Na de signalering en registratie van (vermoedelijk) ongeoorloofd schoolverzuim neemt de school onmiddellijk contact op met de ouders/verzorgers van de leerling om duidelijkheid te scheppen over de oorzaak van verzuim. (N.B. Op p.9 wordt nader omschreven wat onder ongeoorloofd verzuim wordt verstaan en in bijlage II wordt nader beschreven hoe met welk type verzuim moet worden omgegaan.) De school doet melding van (vermoedelijk) ongeoorloofd verzuim bij het Verzuimloket van DUO en zendt per e-mail een actueel verzuimoverzicht aan de leerplichtambtenaar. Indien een melding aan het Verzuimloket wordt gedaan, stelt de school de ouders/verzorgers hiervan schriftelijk in kennis. Nota bene: er zijn leerlingen met een inschrijving op een school of onderwijsinstelling die les- en of praktijktijd volgen op een andere onderwijslocatie die geen BRIN nummer heeft en niet onder het direct bevoegd gezag vallen van de school van inschrijving (bijv. op een OPDC als het Flex College). De leslocatie waar de leerling les en of praktijktijd volgt dient een verzoek tot melding in bij de verzuimcoördinator van de school waar de leerling zijn inschrijving heeft. De school van inschrijving draagt er zorg voor dat de melding binnen 2 lesdagen wordt gedaan bij het Verzuimloket van DUO.

Bij Bureau Leerplicht Nijmegen wordt, (ook indien de leerling woonachtig is in de gemeente Berg en Dal, of als de leerling in de regio woont en kwalificatie plichtig is) nadat de melding is ontvangen, een intake gedaan door een beëdigd leerplichtambtenaar van Bureau Leerplicht Nijmegen. Bij de intake kan contact worden opgenomen met de school en wordt relevante beschikbare informatie opgevraagd over de leerling en zijn/haar omstandigheden (verzuim, zorg, eventueel betrokken hulpverlening, gezinssituatie, persoonlijke omstandigheden). Als de intake is afgerond, wordt de melding overgedragen aan een beëdigd behandelend leerplichtambtenaar. De leerplichtambtenaar start vervolgens een onderzoek. Bij de regiogemeenten wordt de intake door de behandelend leerplichtambtenaar zelf gedaan.

Het onderzoek van de leerplichtambtenaar richt zich op:

- het verzamelen van informatie,
- het analyseren van feiten en omstandigheden,
- het betrekken van de direct betrokkenen,
- inwinnen van adviezen van deskundigen,
- en het motiveren van alle partijen om tot een oplossing te komen.

De leerplichtambtenaar kan ouders en/of leerling dwingend adviseren (hun kind) naar school te (laten) gaan. Als dwingend advies niet oplevert dat de leerling (op regelmatige basis) naar school gaat, dan kan de leerplichtambtenaar proces-verbaal opmaken en zal (indien het OM besluit te vervolgen) de rechter een uitspraak doen.

Het onderzoek van de leerplichtambtenaar verloopt als volgt:

- De leerplichtambtenaar neemt contact op met alle betrokkenen zoals de school, ouders/verzorgers en de leerling om een analyse te maken van de situatie en de mogelijke oorzaak van het verzuim vast te stellen.
- De leerplichtambtenaar vraagt de school welke acties de school heeft ondernomen om het verzuim en/of het te laat komen aan te pakken.
- Indien blijkt dat er achterliggende problematiek aanwezig is, stimuleert de leerplichtambtenaar ouders en/of leerling om deel te nemen aan een eventueel hulpverleningstraject.
- De leerplichtambtenaar stemt af met betrokken hulpverleners. Tijdens het hulpverleningstraject monitort de leerplichtambtenaar of er voldoende voortgang is.
- De leerplichtambtenaar informeert de school over de te ondernemen stappen en betreft de school in het traject waar nodig of mogelijk.

- De leerplichtambtenaar rapporteert aan school over het verloop en het eventuele resultaat van het traject.
- Als de leerplichtambtenaar overweegt om een proces-verbaal op te maken overlegt hij dit met de Raad voor de Kinderbescherming-
- Als de leerplichtambtenaar het proces-verbaal opmaakt vraagt hij de school om over het verzuim een verklaring af te leggen.
- In het proces-verbaal geeft de leerplichtambtenaar aan het Openbaar Ministerie een strafadvies.
- Als het proces-verbaal is opgemaakt, dan wordt het toegestuurd aan het Openbaar Ministerie. Het Openbaar Ministerie beoordeelt of er vervolging plaatsvindt of niet.
- Als er wordt overgegaan tot vervolging, dan doet de Raad voor de Kinderbescherming een strafonderzoek.
- De Raad voor de Kinderbescherming geeft op basis van dat onderzoek ook een strafadvies aan het Openbaar Ministerie.
- Vervolgens krijgen de jongere en zijn/haar ouders een oproep om voor de kanton- of kinderrechtter te verschijnen (Onderhoud Ter Parkette). Bij de rechtszitting is de leerplichtambtenaar en een medewerker van de Raad voor de Kinderbescherming aanwezig.
- De rechter hoort alle partijen en doet een uitspraak. Vaak wordt een (deels) onvoorwaardelijke of voorwaardelijke taakstraf opgelegd, al dan niet in combinatie met aanvullende voorwaarden. Dit betreft vaak gedwongen deelname aan hulpverleningstrajecten (bijvoorbeeld begeleiding door de jeugdreclassering).
- Het kan ook zijn dat de Raad voor de Kinderbescherming, tijdens het strafonderzoek besluit dat uitgebreider onderzoek nodig is naar de jongere en de gezinssituatie waarin de jongere opgroeit. Een dergelijk onderzoek kan leiden tot een verzoek aan de rechter, tot bijvoorbeeld een onder toezicht stelling van de jongere.

Nota bene: de doorlooptijden van opmaak van het proces-verbaal tot het ter zitting komen van de zaak duurt 3 tot 6 maanden.

Als er sprake is van een lichte vorm van verzuim (bijvoorbeeld regelmatig te laat komen) én er is geen sprake van achterliggende problematiek, dan kan de leerplichtambtenaar de leerling tijdens een spreekuur op school oproepen voor een gesprek. Een dergelijk gesprek kan in veel gevallen voort durend licht verzuim voorkomen. Als een leerling zijn gedrag niet verbetert, dan kan de leerplichtambtenaar, de leerling een HALT-straf opleggen. Door direct en op een grondige manier in te grijpen, kan Halt voorkomen dat gedrag van kwaad tot erger wordt. De Halt-straf heeft tot doel grensoverschrijdend gedrag zo vroeg mogelijk te stoppen en te voorkomen dat een jongere in het strafrechtelijke circuit terecht komt. Halt biedt jongeren de kans om hun strafbare gedrag recht te zetten zonder dat dit langdurige gevolgen heeft. Als een jongere de Halt-straf naar behoren afrondt, voorkomt hij op deze manier een justitiële aantekening. Dat betekent niet dat een Halt-straf vrijblijvend is: als een jongere niet meewerkt aan zijn Halt-straf wordt door de leerplichtambtenaar alsnog een proces-verbaal opgemaakt en komt hij alsnog in contact met Justitie.

Verder kan het Openbaar Ministerie een proces-verbaal ook afdoen met een transactie of een schikkingsvoorstel. Dit gebeurt bijvoorbeeld als er sprake is van luxe verzuim. In dat geval vindt er ook geen onderzoek door de Raad voor de Kinderbescherming plaats.

2.2 Signalering op de naleving van de leerplichtwet door scholen

Toezicht op de naleving van de leerplichtwet door scholen valt per 1 januari 2012 onder de wettelijke taak van de onderwijsinspectie. De leerplichtambtenaar kan ernstige signalen over het niet voldoen aan de leerplichtwet door scholen, door te geven aan de Onderwijsinspectie. De schoolleiding, het bestuur en de wethouder onderwijs zullen hierover vooraf geïnformeerd worden. De ernst van het signaal dat de leerplichtambtenaar aanlevert, is bepalend voor de vervolgacties van de Onderwijsinspectie. Als dit het geval is, dan kan de leerplichtambtenaar hierover signalen afgeven bij het loket signalenbox van de Onderwijsinspectie (telefonisch of per e-mail). De Onderwijsinspectie neemt signalen mee in het reguliere toezicht, of treedt bij een ernstig signaal direct op. Nota bene: de inspectie kan uiteraard te allen tijde ook zelf een onderzoek starten naar het verzuimbeleid op een school. Deze signalerende bevoegdheid van de leerplichtambtenaar én de toezichthoudende rol van de Onderwijsinspectie zijn bij wet geregeld.

Naast de leerplichtambtenaren kunnen ook anderen, zoals ouders, leerlingen en docenten, een signaal afgeven bij het loket van de Onderwijsinspectie. Het loket is niet de enige wijze waarop signalen binnenkomen. Ook via het eigen netwerk van de Onderwijsinspectie of tijdens

werkzaamheden van inspecteurs en andere medewerkers van de Onderwijsinspectie worden signalen opgepakt.

N.B. Ernstige signalen betreffen incident overstijgende situaties, waarbij leerlingen tussen wal en schip vallen en/of de school niet in control is. In een enkel geval zou het kunnen zijn dat ook een incident gemeld kan worden, in situaties waarbij een leerling ernstig in zijn ontwikkeling wordt bedreigd en de school aantoonbaar ernstig nalatig is geweest.

De leerplichtambtenaar is, zoals in de inleiding al gezegd, voor de uitvoering van zijn taak afhankelijk van een goede verzuimregistratie door scholen en van het meldgedrag van scholen. Als toezichthouder ten aanzien van ouders en leerlingen heeft de leerplichtambtenaar de bevoegdheid om scholen en instellingen te betreden, inlichtingen te vorderen en specifiek naar aanleiding van een signaal of gemeld verzuim, de leerlingenadministratie aangaande die specifieke leerling(en) van scholen en instellingen inzien en een kopie mee te nemen. Het gaat hierbij dus specifiek om verzuimoverzichten, in- en uitschrijvingen, vrijstellingsadministratie en om informatie gerelateerd aan een casus.

De samenwerking tussen school en leerplichtambtenaar in de regio Nijmegen bestaat hieruit dat, leerplicht jaarlijks de school bezoekt om op een gestructureerde manier, samen met de school te kijken naar het verzuimbeleid en de uitvoering daarvan te bespreken. In deze jaarlijkse schoolbezoeken worden ervaringen besproken die zijn opgedaan in de samenwerking bij de aanpak van casuïstiek. Onderdeel van de jaarlijkse schoolbezoeken is eveneens een evaluatie van de dienstverlening van leerplicht aan de scholen. Waar nodig zullen partijen nav dit evaluatiegesprek, de uitvoeringspraktijk bijstellen.

Deel III - Verzuimprotocol Schoolverzuim

1. In- en uitschrijvingen

Ouders/verzorgers zijn verplicht hun leerplichtig kind op een erkende school of onderwijsinstelling in te schrijven en te zorgen dat de leerling regelmatig de school bezoekt (Lpw, art.2). Bij uitschrijving van de leerling geldt dat de school de leerling pas mag uitschrijven, nadat de inschrijving via BRON is geregeld (Lpw, art. 10) of als ouders aannemelijk kunnen maken dat er een nieuwe school van inschrijving is. Scholen zijn vanaf 1 januari 2012 wettelijk verplicht in- en afschrijvingen binnen 7 dagen via BRON te melden. Leerplicht controleert wekelijks of alle bij de gemeente ingeschreven leerplichtigen staan ingeschreven op een school. In de periode na de zomervakantie tot en met 1 oktober wordt hier intensief op gecontroleerd en actie op ondernomen om er voor te zorgen dat alle leerplichtigen op 1 oktober (de tel- en bekostigingsdatum) daadwerkelijk staan ingeschreven op een school.

Er zijn in de regio Nijmegen duidelijke afspraken gemaakt wanneer een leerling de overstap maakt van basis naar voortgezet onderwijs én van voortgezet onderwijs naar vervolgonderwijs. Deze afspraken ondersteunen een overstap naar een gepaste volgende opleiding. Leerlingen die gevolgd worden bij deze kritieke overstap, lopen minder risico om uit te vallen en hebben meer kans om bij de volgende opleiding aan te komen.

Het samenwerkingsverband heeft een aantal wettelijke taken. De belangrijkste hiervan is het maken van een ondersteuningsplan. Hierin leggen de schoolbesturen in het samenwerkingsverband ten minste eenmaal in de 4 jaar afspraken vast over hoe voor elke leerling zo goed mogelijk passend onderwijs kan worden gerealiseerd. Ook heeft het samenwerkingsverband de taak om te beslissen of een leerling wordt toegelaten tot het (v)so. Hiervoor vraagt het samenwerkingsverband advies aan deskundigen. Bij een positief besluit geeft het samenwerkingsverband een toelaatbaarheidsverklaring af met de startdatum en einddatum en het overeengekomen bekostigingsniveau van de ondersteuning.

2. Schoolverzuim

In de leerplichtwet van 1969 wordt onderscheid gemaakt tussen geoorloofd en ongeoorloofd schoolverzuim:

Geoorloofd schoolverzuim houdt verzuim met een geldige reden in. Een geldige reden kan zijn ziekte, schorsing of vrijstelling van schoolbezoek. Vrijstelling kan worden verleend door de directeur (tot en met 10 schooldagen) of de leerplichtambtenaar (bij meer dan 10 schooldagen).

Ongeoorloofd schoolverzuim houdt verzuim in zonder geldige reden. Hierbij worden twee soorten verzuim onderscheiden: absoluut en relatief verzuim.

- Van **absoluut verzuim** is sprake als een leerplichtig kind/jongere niet bij een school of onderwijsinstelling staat ingeschreven.
- Van **relatief verzuim** is sprake als een leerling wel staat ingeschreven op een school of onderwijsinstelling, maar zonder geldige reden afwezig is. Hiertoe wordt ook regelmatig te laat komen of regelmatig ziek zijn zonder reden (ziek melden zonder daadwerkelijk ziek te zijn) gerekend. Hierbij is nog geen sprake van ernstig verzuim, maar het kan een indicatie zijn van een onderliggend probleem. Relatief verzuim wordt verdeeld in signaalverzuim, wettelijk verzuim en luxe verzuim.
  - Van **signaalverzuim** is sprake wanneer het verzuim een symptoom is van een onderliggende problematiek. Hierbij kan het gaan om problemen thuis, opvoedingsproblemen, leerproblemen, motivatieproblemen, gezondheidsproblemen, gedragsstoornissen etc. Indien sprake is van een onderliggend probleem, dient indien nodig externe hulp te worden ingeschakeld.
  - Van **wettelijk verzuim** is sprake als een leerling in een periode van vier opeenvolgende lesweken in totaal 16 uren les- of praktijktijd zonder geldige reden heeft verzuimd. De leerplichtwet verbindt aan dit verzuim (art 21 en 21a Lpw 1969) de verplichting voor het hoofd van de school om hiervan onverwijld kennis te geven aan B&W.
  - Van **luxe verzuim** is sprake wanneer een leerling verzuimt vanwege familiebezoek of extra vakantie, zonder toestemming.

Wanneer gemeld moet worden is verder beschreven in bijlage I en II.

Nota bene: voor **leerlingen die woonachtig zijn in Duitsland** geldt dat deze niet onder de Nederlandse wetgeving vallen. Deze leerlingen kunnen dan ook niet op dezelfde manier gemeld worden bij leerplicht als verder in dit document beschreven staat. Echter als er veel zorgen zijn, of het verzuim is dusdanig hoog dat het de schoolloopbaan van de leerling belemmert, dan kan er een melding gedaan worden naar het Jugendamt. Voor Nederlandse leerlingen, die in Duitsland woonachtig zijn en in Nederland naar school gaan, moet het Jugendamt namelijk toestemming geven. Bij schoolverzuim kan deze toestemming worden ingetrokken indien scholen het Jugendamt op de hoogte stellen van regelmatig schoolverzuim. Een dergelijk melding kan ook gedaan worden als signaal aan leerling en ouders dat schoolverzuim ook in deze gevallen niet zondermeer wordt getolereerd. Daarnaast kan het Jugendamt ook een boete geven bij schoolverzuim (indien het aan ouders verwijtbaar is dat hun kind verzuimt). Indien er niet alleen sprake is van schoolverzuim maar er ook veel zorgen zijn over de thuissituatie, dan kan school ook contact opnemen met een speciale aandacht functionaris van Jeugdbescherming Gelderland.

3. Verzuimregistratie

De school komt als eerste in aanraking met verzuim. Hierbij is het cruciaal om door middel van een goed bijgehouden administratie inzicht in verzuimgedrag te verkrijgen. Een correcte verzuimregistratie, houdt in dat het volgende wordt vermeld:

- datum verzuim,
- te laat komen en het uur waarop de leerling te laat komt, aantal uren verzuim of hele dagen verzuim,
- reden van het verzuim (reden onbekend, niet legitiem of achteraf gemeld),
- geoorloofd of ongeoorloofd verzuim.

De school registreert eveneens:

- ondernomen acties/maatregelen,
- resultaat,
- datum van melding verzuimloket.

Deze informatie is voor de leerplichtambtenaar opvraagbaar als een leerling wordt gemeld via het verzuimloket van DUO evenals een verzuimoverzicht van een leerling per periode.

Ouders/verzorgers zijn verplicht om, zolang deze is ingeschreven, afwezigheid van hun kind aan de school door te geven en om de reden van afwezigheid door te geven (Lpw, art. 11, 12 en 13). De school registreert elk verzuim dagelijks en registreert welke leerlingen afwezig zijn. Indien een bericht van de ouders/verzorgers ontbreekt, neemt de school direct contact op met de ouders/verzorgers voor verdere informatie. Op deze manier kan het verzuimgedrag per leerling achterhaald worden. Daarnaast informeert de school de ouders/verzorgers ieder jaar in de schoolgids over het verzuimbeleid.

Verdere eisen die gesteld worden aan de verzuimregistratie:

- De aanwezige methode van registratie dient systematisch van opzet te zijn. Een registratie is systematisch als er een goede beschrijving is van wat er geregistreerd moet worden, hoe dit geregistreerd wordt, wie waarvoor verantwoordelijk is en wat de frequentie is. De registratie dient inzichtelijk, actueel en betrouwbaar te zijn.
- De registratie is zodanig dat op de juiste gronden en binnen de wettelijke termijnen melding van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten plaatsvindt.
- Er dient intern een controle plaats te vinden op de werking en het gebruik van het systeem. Op basis van deze controle vindt, indien nodig, een bijstelling plaats. Doel hiervan is de uitvoering van de afspraken omtrent registratie, signalering en melding persoonsafhankelijk en objectief te laten zijn.

4. Schorsing

De meeste leerlingen worden zonder problemen tot de school toegelaten en krijgen nooit met een schorsing of verwijdering te maken. Soms ziet een directeur echter geen andere mogelijkheid dan schorsing of verwijdering. Aangezien een dergelijke maatregel soms toch noodzakelijk is, zijn we in de regio Nijmegen van mening dat we ook hierover goede procedures moeten afspreken. Mocht het in een voorkomend geval noodzakelijk zijn om een dergelijke maatregel te treffen, dan dient een procedure te worden gestart waarbij alle partijen op de hoogte zijn van de voorschriften:

De bevoegdheid tot toelating en schorsing of verwijdering van leerlingen berust bij het bevoegd gezag van een school. Desgewenst kan het bevoegd gezag deze bevoegdheid mandateren aan de directeur van een school. Een dergelijke regeling zal dan wel formeel moeten zijn vastgelegd.

Het bevoegd gezag kan met opgave van redenen een leerling voor een periode van ten hoogste één week schorsen (maximaal 5 schooldagen) bij aanleidingen zoals:

- fysiek geweld tegen personeel of medeleerlingen,
- intimidatie / bedreigen met fysiek geweld tegen personeel of medeleerlingen,
- verbaal geweld tegen personeel of medeleerlingen,
- discriminatie/racisme tegen personeel of medeleerlingen,
- seksueel misbruik/seksuele intimidatie/ongewenst seksueel getint gedrag tegen personeel of medeleerlingen,
- pesten/treiteren van medeleerlingen zodat zij zich niet veilig voelen op school,
- bezit en/of gebruik van drugs of alcohol,
- bezit en/of gebruik van wapens,
- bezit en/of gebruik van vuurwerk,
- herhaaldelijk wangedrag van een leerling met een negatieve invloed op de lessen en/of de andere leerlingen;
- crimineel gedrag zoals diefstal, heling, beroving,
- fraude,
- herhaaldelijke verstoring van de orde, rust en veiligheid op school,
- bedreiging door ouders/verzorgers.

De procedure betreft:

- een schriftelijke kennisgeving met de aanzegging en de reden tot schorsing, de data waarop de leerling geschorst is, aan de ouders/verzorgers, met afschriften aan de leerplichtambtenaar en, indien de schorsing meer dan één lesdag bedraagt, de onderwijsinspectie. In deze schriftelijke kennisgeving dienen ouders nadrukkelijk gewezen te worden op de mogelijkheid schriftelijk bezwaar aan te tekenen tegen de beslissing.
- Na een schorsing vindt een multidisciplinair overleg plaats waarin de schorsing besproken wordt.
- De ouders/verzorgers worden voor een gesprek uitgenodigd.
- Na een gesprek met de ouders/verzorgers waarin heldere afspraken worden gemaakt over de voorwaarden waaronder de leerling weer toegelaten kan worden tot de lessen, wordt de leerling, binnen een week, weer toegelaten tot de lessen.
- De school draagt er zorg voor dat de leerling in de periode van schorsing onderwijs kan volgen.
- In het geval een schorsing noodzakelijk is kan, indien gewenst, het samenwerkingsverband gevraagd worden mee te denken en te adviseren over mogelijke maatregelen ter voorkoming van verzuim en/of uitval.

N.B.: Na afloop van de schorsingsperiode van maximaal een week, moet een interne oplossing gevonden zijn.

Wanneer blijkt dat de leerling is aangewezen op een andere vorm van onderwijs als het voortgezet speciaal onderwijs of een orthopedagogisch didactisch centrum (OPDC), dan moet de school van inschrijving er voor zorgen dat een andere school de leerling wil opnemen. Definitieve verwijdering van een leerplichtige leerling in het reguliere VO geschiedt slechts na overleg met de inspectie. Hangende dit overleg kan de leerling worden geschorst. Wanneer geen sprake is van een (voornemen tot) verwijdering dan gelden de wettelijke voorschriften onverkort en mag de leerling niet langer dan één week achtereen geschorst worden. In het VSO kan in alle gevallen, ook bij en (voornemen tot) verwijdering, niet langer dan één week achtereen geschorst worden. Gedurende de periode van schorsing komt een leerling in overleg met directie en docent na schooltijd op school om instructie te volgen. Daarna krijgt de leerling opdrachten mee naar huis om deze zelfstandig te maken. Vervolgens worden deze nagekeken wanneer de leerling een volgende keer weer komt om de lessen/instructies te volgen. Nota bene: alleen huiswerk meegeven wordt niet beschouwd als onderwijs bieden. Als een dergelijke situatie zich in het examenjaar van de leerling afspeelt, is de school verplicht de leerling de mogelijkheid te bieden om zijn examens af te leggen.

5. Lichamelijke of psychische beperkingen

De bestaande mogelijkheden binnen passend onderwijs om in de school maatwerk te bieden, zullen doorgaans voldoende zijn. Ook kunnen samenwerkingsverbanden en scholen zelf een aanbod creëren dat voor bepaalde doelgroepen een uitkomst biedt. Er zijn echter situaties waarin er toch knelpunten ontstaan. Bijvoorbeeld wanneer een leerling op een wachtlijst staat voor behandeling. Ook

kan het zijn dat het zorgoverleg binnen school (bijvoorbeeld het ZAT) in beraad is en er nog geen passende maatregelen zijn gevonden. In deze gevallen wordt aangesloten bij de mogelijkheden die de Leerplichtwet nu al biedt voor zieke leerlingen (artikel 11 onder d van de Leerplichtwet). Uitgangspunt daarbij is een ruime interpretatie van het begrip 'ziekte', waardoor het alle kinderen omvat die vanwege lichamelijke of psychische belemmeringen tijdelijk of gedeeltelijk niet naar school kunnen. Zij zijn (gedeeltelijk) vrijgesteld van geregeld schoolbezoek. De school blijft verantwoordelijk voor het onderwijsprogramma en maakt hierover afspraken met de ouders, ingevolge de huidige verantwoordelijkheid die de school nu al heeft voor het onderwijs aan deze leerlingen. Daarbij kan ook sprake zijn van afstandsonderwijs.

Voor leerlingen op het voortgezet speciaal onderwijs is dat anders. Scholen moeten voor deze leerlingen voor het onderschrijven van de onderwijstijd op school ontheffing aanvragen bij de inspectie. Deze ontheffing kan worden verleend voor het verminderen van het aantal uren onderwijstijd als gevolg van een lichamelijke of psychische beperking waardoor de leerling tijdelijk of gedeeltelijk niet naar school kan. Het moet dan wel gaan om situaties die structureler, complexer en vaak ook langduriger zijn dan griep of een gebroken been. Zie verder artikel 14a en artikel 25 van de WEC en de Beleidsregel ontheffingen.

Onderwijs op afstand kan in deze gevallen ingezet worden om een bepaalde periode te overbruggen. Echter het moet vooraf duidelijk zijn wat de duur van deze periode is en gedurende de periode moet helder worden wat het perspectief is voor de leerling. Onderwijs op afstand mag geen 'eindoplossing' zijn voor een leerling. Voor leerlingen in het VSO dient dan ook een ingroei- of terugkeer plan te worden opgesteld. Vanuit het onderwijs op afstand kan bekeken worden hoe een leerling zich verder ontwikkelt. Het kan zijn dat een leerling eerst een hulpverleningstraject moet volgen voordat de leerling terug kan keren op school. Tijdens deze behandeling kan de leerling weer ingroeien in het onderwijs op school. Het kan ook zijn dat eerst verdere diagnostiek moet plaatsvinden voor bepaald kan worden wat de ondersteuningsbehoefte van een jongere is. Als blijkt dat een jongere het lesrooster niet meer kan volgen op de school van inschrijving, dan wordt gezocht naar een andere plek waar de leerling zijn schoolloopbaan vervolg kan geven.

Nota bene: Als een registratie als ziek wegens lichamelijke of psychische beperkingen wordt overwogen, dan dient een melding te worden gedaan bij de leerplichtambtenaar. Ook het ondersteuningsplatform van het samenwerkingsverband dient, gevraagd te worden mee te denken en te adviseren over mogelijke maatregelen.

6. Procedure bij voornemen tot verwijdering

Indien de maatregel 'schorsing' niet het beoogde resultaat heeft, kan de school een verwijderingsprocedure in gang zetten voor de betreffende leerling. Het doel van een verwijdering is het vinden van een passende onderwijsplek. Het bevoegd gezag stelt de ouders/verzorgers van dit voornemen schriftelijk in kennis en geeft aan welke stappen er achtereenvolgens gezet zullen worden en wat er, in de periode waarin de procedure loopt, van de ouders/verzorgers en leerling wordt verwacht. Ouders/verzorgers worden ook expliciet gewezen op de mogelijkheid om schriftelijk bezwaar aan te tekenen tegen het voornemen. Zij krijgen hiervoor een periode van maximaal zes weken. De leerplichtambtenaar en de inspectie ontvangen zo spoedig mogelijk een afschrift van de brief met het voornemen tot verwijdering.

Nota bene: In het VSO heeft de inspectie hier een expliciete rol. Het bestuur beslist niet eerder op het bezwaar dan nadat onder andere met de inspectie overleg is gevoerd (zie de WEC, artikel 6.1, lid 4 en artikel 40, lid 21).

De school moet inspanningen verrichten om er voor te zorgen dat de leerling op een andere school geplaatst wordt en dat de leerling in die periode, niet thuis komt te zitten. De school dient bij het samenwerkingsverband aan te geven dat zij handelingsverlegen is en kan advies en ondersteuning vragen aan het samenwerkingsverband. De school blijft er in de totale periode van de procedure verantwoordelijk voor dat de leerling zo normaal mogelijk het onderwijs kan blijven volgen. Een periode van schorsing (maximaal een week) kan benut worden om hier maatregelen voor te nemen. De leerplichtambtenaar stelt zich regelmatig actief op de hoogte van de voortgang van het totale traject en ondersteunt en bemiddelt waar nodig en mogelijk bij het zoeken naar een passende andere school.

Als ouders/verzorgers een onafhankelijk adviseur willen, dan kunnen ouders/verzorgers worden verwezen naar de onderwijsconsulent. De onderwijsconsulenten zijn ingesteld door de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) op verzoek van de Tweede Kamer, om ouders/verzorgers en scholen te adviseren en te begeleiden bij onderwijskwesties rond een kind met een handicap, ziekte of stoornis. Het gaat dan om problematiek rond plaatsing, schorsing, verwijdering, besteding van de rugzakgelden of onenigheid over het handelingsplan. Ook proberen onderwijsconsulenten oplossingen te vinden voor kinderen die langdurig thuiszitten zonder uitzicht op een onderwijsplaats.

Definitieve verwijdering van een leerling waarop de Leerplichtwet 1969 van toepassing is, vindt niet eerder plaats dan nadat het bevoegd gezag ervoor heeft zorggedragen dat een andere school, een school voor voortgezet speciaal onderwijs, een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs, een instelling voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs, dan wel een instelling als bedoeld in artikel 1, onder c, van de Leerplichtwet 1969 bereid is de leerling toe te laten (WVO art 27 lid 1, WEC, artikel 40, lid 18). Het ligt voor de hand dat een school over deze definitieve stap eerst overleg voert met de betrokken leerplichtambtenaar om zich er van te vergewissen dat de procedures zorgvuldig zijn doorlopen. Leerplicht en Onderwijsinspectie ontvangen een afschrift van de betreffende brief, waarin ook weer de mogelijkheid moet zijn opgenomen van het aantekenen van bezwaar. In het vso heeft de inspectie hier, zoals hiervoor ook al gezegd, een expliciete rol. Het bestuur beslist niet eerder op het bezwaar dan nadat onder andere met de inspectie overleg is gevoerd (zie de WEC, artikel 6.1, lid 4 en artikel 40, lid 21).

7. Thuiszitters: absoluut verzuimers en bemiddeling bij moeilijk plaatsbaren

Er zijn leerlingen bij wie plaatsing minder eenvoudig is. Deze groep is onder te verdelen in:

- Absoluut verzuimers. Deze leerplichtige leerlingen hebben geen school van inschrijving.
- Langdurig relatief verzuimers (Thuiszitters). Leerplichtige leerlingen die wel staan ingeschreven op een school, maar deze gedurende 4 aaneengesloten lesweken niet hebben bezocht zonder dat daarvoor een vrijstelling van inschrijving of van geregeld schoolbezoek is afgegeven.

Absoluut verzuimers:

- Ouders/verzorgers zijn verantwoordelijk voor het schriftelijk aanmelden van hun kind bij een school. De aanmelding van leerlingen voor toelating geschiedt in principe schriftelijk. Let op: Het kan echter zijn dat ouders niet op de hoogte zijn van het feit dat een aanmelding schriftelijk dient te gebeuren. Er is een uitspraak van de geschillencommissie geweest, waarin ouders in het gelijk zijn gesteld, omdat er op een andere manier dan in schriftelijke vorm, contact is geweest tussen school en ouders, waarbij ouders de wens hebben uitgesproken hun kind aan te melden voor de betreffende school. Het contact tussen school en ouders over aanmelding is toen aangemerkt als een formele aanmelding. De ouders doen de aanmelding zo mogelijk ten minste 10 weken voor de datum waarop toelating wordt gevraagd en geven bij de aanmelding aan bij welke school of scholen eveneens om toelating is verzocht. (WVO art 27 lid 2a) Bij de overgang van primair naar voortgezet onderwijs worden ouders en leerlingen zo goed mogelijk geïnformeerd en begeleid naar een school voor voortgezet onderwijs. Hierover zijn afspraken gemaakt in het POVO (zie ook pag. 8).
- Over de overgang van voortgezet onderwijs naar vervolg onderwijs zijn ook afspraken gemaakt (zoals beschreven op pag. 8).
- De nieuwe Wet passend onderwijs en de nieuwe zorgplicht betekenen niet dat schoolbesturen verplicht zijn ieder kind een plek te geven op school. Elke school geeft in het schoolondersteuningsprofiel aan welke zorg de school kan bieden. Als het bevoegd gezag van een school aangeeft dat het echt niet kan zorgen voor passend onderwijs, dan kan de school een kind niet inschrijven, maar op andere manier invulling geven aan de zorgplicht. Hierbij zijn wel een paar zaken van belang:
  - De afwijzing op het verzoek om een kind te plaatsen, dient schriftelijk te gebeuren. Met deze schriftelijke afwijzing hebben de ouders het bewijs in handen dat de afwijzende school een andere school moet zoeken voor het kind. Tegen de afwijzing kunnen ouders bezwaar maken.
  - Een school mag een kind niet zomaar weigeren. De school moet aantonen dat ze naar de individuele leerling heeft gekeken, afwegend tegen het schoolondersteuningsprofiel, en echt geprobeerd heeft om de aanpassingen te realiseren die voor het kind nodig zijn. Een school kan dus niet zomaar zeggen dat een kind met een bepaalde beperking niet welkom is op school omdat die beperking niet in het ondersteuningsprofiel past. Er moet altijd gekeken

worden naar de individuele situatie. Hiermee wordt voorkomen dat kinderen geweigerd worden op basis van bijvoorbeeld stereotiepe denkbbeelden over bepaalde beperkingen.

- Afwijzen omdat een school of een klas vol is, kan alleen als vooraf in beleidsstukken is beschreven welke capaciteit de school in de leerjaren heeft . De inspectie kan dit echter overrulen als zij vindt dat dat nodig is.
- De zorgplicht geldt juridisch gezien voor het bevoegd gezag: het schoolbestuur. In de praktijk vult de school waar de leerling is aangemeld de zorgplicht in. Dit betekent dat in de praktijk de school waar het kind is aangemeld een passende plek regelt. Dus als de school geen passend aanbod kan doen, dan moet die school er voor zorgen dat er elders, op een andere school, wel een passend aanbod wordt geboden. De school moet dit doen in overleg met de ouders en het samenwerkingsverband.
- Voor het voortgezet onderwijs geldt dat een leerling met een onderwijsadvies van het basisonderwijs op de school geplaatst moet worden als de onderwijsvorm op de school aanwezig is. Wanneer de beperking op andere gronden is gebaseerd is het schoolondersteuningsprofiel de basis voor weigering. Ook in deze gevallen dient de school waar ouders zich hebben aangemeld, te zorgen voor een andere passende plek op een school binnen het samenwerkingsverband.
- Bij aanmelding van een leerling dient de school op basis van intake en/of dossieranalyse schriftelijk aan te geven dat de leerling niet kan worden ingeschreven omdat de school geen passend onderwijs- en/of zorgaanbod kan leveren.
- De termijn voor een passende plek voor een leerling, gaat in vanaf het moment dat de school de schriftelijke aanmelding heeft ontvangen. Vervolgens heeft de school 6 weken de tijd om een passende plek te vinden voor de leerling. Dit zijn gewone weken, geen schoolweken. Eventueel kan deze termijn met 4 weken, inclusief schoolvakantie, worden verlengd. De termijn voor het nemen van de toelatingsbeslissing wordt opgeschort met ingang van de dag waarop het bevoegd gezag krachtens de eerste volzin de ouders dan wel de leerling uitnodigt de aanmelding aan te vullen, tot de dag waarop de aanmelding is aangevuld of de daarvoor gestelde termijn ongebruikt is verstreken. Wanneer deze aanvullende informatie niet beschikbaar is of komt, moet de school werken met informatie die er wel is. Ook als de ouders aangeven dat ze geen informatie willen leveren, moet de school het onderzoek uitvoeren met de informatie die beschikbaar is De termijn gaat vanaf dat moment opnieuw lopen.
- Als een inschrijving op een andere school niet binnen 10 kalenderweken mogelijk is, wordt de leerling, bij de school van aanmelding, ingeschreven en volgt daar onderwijs, tenzij de leerling al op een andere school is ingeschreven Door deze school van inschrijving kan de leerling worden besproken in het zorgoverleg van de school (vaak Zorg Advies Team (ZAT) genoemd) en eventueel aangemeld bij het samenwerkingsverband. Het samenwerkingsverband VO-VSO Nijmegen e.o. (de gezamenlijke schoolbesturen) moet zorgen voor een dekkend netwerk van ondersteuningsprofielen van scholen binnen het samenwerkingsverband. Een leerling moet dus altijd op één van de scholen binnen het samenwerkingsverband onderwijs kunnen volgen. Waar nodig start de leerplichtambtenaar een 'opsporingsonderzoek' waarbij de volgende activiteiten kunnen worden uitgevoerd: de leerplichtambtenaar inventariseert het probleem, vraagt informatie op bij derden, indien betrokken en neemt contact op met ouders/verzorgers.
- De leerplichtambtenaar beoordeelt of ouders/verzorgers al dan niet verweten kan worden dat hun kind niet op een school wordt ingeschreven. Is dit het geval dan maakt de leerplichtambtenaar een proces-verbaal op tegen de ouders/verzorgers.
- Als ouders/verzorgers een onafhankelijk adviseur willen, dan kunnen ouders/verzorgers worden verwezen naar de onderwijsconsulent. (zie voor een beschrijving bij paragraaf 3.7 Verwijdering.)
- De leerplichtambtenaar sluit het dossier zodra de inschrijving van de leerling ontvangen is of als proces-verbaal is opgemaakt.

Bemiddeling bij moeilijk plaatsbaren (langdurig relatief verzuim):

Het gezamenlijke streven van schoolbesturen en de betrokken gemeenten is om thuiszitten zoveel als mogelijk tegen te gaan en indien er toch sprake is van thuiszitten de periode van thuiszitten zo kort mogelijk te houden. Onder een thuiszitter/langdurig relatief verzuimer wordt verstaan: alle leerplichtige leerlingen die ingeschreven staan bij een school en die minimaal 4 weken thuis zitten, met welke redenen dan ook, met uitzondering van zieke leerlingen en leerlingen met een vrijstelling.

Thuiszitten kan verschillende oorzaken hebben, bijvoorbeeld:

- Leerplichtigen die niet op een school kunnen worden ingeschreven er geen passend onderwijs- en/of zorgaanbod is;
- Neveninstromers;

- Conflictsituaties, bijvoorbeeld; ouders/verzorgers zoeken naar een andere school voor hun kind(eren) wegens een conflict tussen ouders/verzorgers en school.
- Verwijdering; de school heeft een formeel verwijderingstraject ingezet.
- Psychische of sociaal emotionele problematiek, bijvoorbeeld een angststoornis.
- Ongeoorloofd verzuim.

NB. Voor de definities van thuiszitters, waaronder de wettelijke definitie, zie bijlage V.

Procedure:

- De school meldt via het Veruimloket van DUO, aan de leerplichtambtenaar van de betrokken gemeente, als er verzuim is van 16 uur of meer in een aaneengesloten periode van 4 lesweken.
- De leerplichtambtenaar beoordeelt of leerling en/of ouders/verzorgers al dan niet verweten kan worden dat hun kind thuis zit. Is dit het geval dan maakt de leerplichtambtenaar proces-verbaal op tegen de leerling en/of tegen de ouders/verzorgers.
- Waar nodig start de leerplichtambtenaar een 'opsporingsonderzoek' waarbij de volgende activiteiten kunnen worden uitgevoerd: de leerplichtambtenaar inventariseert het probleem, vraagt informatie op bij derden indien betrokken en neemt contact op met ouders/verzorgers.
- Alle inspanningen zijn er op gericht een passende onderwijsplek te vinden of, indien niet anders mogelijk, een andere passende dagbesteding in afwachting van een mogelijk passende onderwijsplek.
- Nota bene: In het voortgezet speciaal onderwijs zal in beginsel altijd sprake zijn van een passende onderwijsplek. Wanneer de school van mening is dat ondanks het aangepaste onderwijs vanwege de psychische of lichamelijke ongeschiktheid van de leerling aanpassingen moeten worden gedaan in het programma, dan moet ontheffing van de onderwijstijd worden aangevraagd bij de inspectie. Alleen wanneer deze is toegekend hoeft de school tijdelijk of gedeeltelijk geen onderwijs op school aan te bieden.
- Als ouders/verzorgers een onafhankelijk adviseur willen, dan kunnen ouders/verzorgers worden verwezen naar de onderwijsconsulent. (zie voor een beschrijving bij paragraaf 3.7 Verwijdering). De leerplichtambtenaar sluit het dossier, zodra de leerling weer naar school gaat of wanneer proces-verbaal is opgemaakt.

Voor veel thuiszitters geldt, dat via de reguliere weg (zorgoverleg van de school en overleg met een consulent van het samenwerkingsverband) een passende plek in het onderwijs gevonden kan worden. Voor 'weigeraars' (leerlingen en ouders die moedwillig een plaatsing in het onderwijs traineren) is handhaving op grond van de Leerplichtwet de gekijkte weg. Echter er zijn ook leerplichtige leerlingen die 'vastlopen' in het systeem; in de toeleidingstrajecten richting een plek in het onderwijs:

- leerlingen in afwachting van een plaatsing in het speciaal onderwijs (wachtlIJst),
- leerlingen waarvoor geen herindicatie speciaal onderwijs wordt afgegeven: deze groep vindt moeilijk toegang tot het regulier onderwijs vanwege de specifieke ondersteuningsbehoefte die ze zouden kunnen hebben,
- leerlingen met een complex 'dossier' die geen plek op een school vinden (bijvoorbeeld kinderen uit problematische gezinnen, of kinderen die naast een onderwijsondersteuningsbehoefte ook een zorgondersteuningsbehoefte hebben),
- leerlingen die van school verwijderd zijn en binnen het eigen samenwerkingsverband geen nieuwe plek vinden.

8. Top talenten

Scholen worden regelmatig geconfronteerd met verzoeken om vrijstelling of aangepaste lestijden in verband met trainingen, wedstrijden, optredens, uitwisselingsprogramma's, e.d. voor leerlingen met sport, muzikale, cognitieve, creatieve of andere toptalenten.

Schoolverzuim/vrijstelling

Voor verlof voor topsport is geen basis in de Leerplichtwet 1969, dat wil zeggen dat dat géén grond voor vrijstelling van geregeld schoolbezoek is en dus ook niet onder de vrijstellingsgrond 'andere gewichtige omstandigheden' valt. In de 'Beleidsregel uitleg 'specifieke aard van het beroep' en 'andere gewichtige omstandigheden' bedoelt in de Leerplichtwet 1969' is namelijk bepaald dat het bij andere gewichtige omstandigheden moet gaan om situaties die veelal buiten de wil of invloedssfeer van de ouders of leerling zijn gelegen. Hiervan is in de situatie van een structurele training onder lestijd geen sprake. Deze vrijstellingsgrond geldt niet voor topsport. Als een leerling zonder toestemming van de

school onder leestijd bijvoorbeeld toch naar trainingen, wedstrijden, olympiades of optredens toe gaat, dan is er sprake van ongeoorloofd verzuim. Dan komt de leerplichtambtenaar in beeld.

Onderwijstijd en onderwijsprogramma

Op grond van de onderwijswetgeving kan school een leerling vrijstellen van verplichte deelname aan bepaalde onderwijsactiviteiten. Dit geldt voor het primair onderwijs en het speciaal onderwijs (artikel 41 van de WPO en artikel 46 van de WEC). Het bevoegd gezag van de school bepaalt (na overleg met de ouders) of een leerling wordt vrijgesteld van bepaalde onderwijsactiviteiten en welke onderwijsactiviteiten daarvoor in de plaats komen. Hierbij geldt een aantal voorwaarden:

Voor vrijgestelde onderwijsactiviteiten moet een andere onderwijsactiviteit in de plaats komen:

- De vrijgestelde leerling ontvangt eenzelfde aantal uren onderwijs als zijn klasgenoten.
- De vervangende onderwijsactiviteit moet worden begeleid door een bevoegde leerkracht.
- De vervangende activiteit moet voldoen aan de kerndoelen.
- Het beleid moet goedgekeurd zijn door de oudergeleding van de MR en gepubliceerd zijn in de Schoolgids.

In verreweg de meeste gevallen zal topsport niet voor een vervangende onderwijsactiviteit kunnen doorgaan. Immers, de vervangende onderwijstijd moet voldoen aan de relevante wet- en regelgeving, zoals een onderwijsprogramma dat voldoet aan de kerndoelen, onderwijstijd, bevoegd onderwijspersoneel, et cetera.

Op basis van artikel 11d, tweede lid, van de WVO kan worden afgeweken van programmaonderdelen of kerndoelen. Dit is alleen aan de orde voor leerlingen die niet in staat zijn om het gehele programma te volgen, en dus niet voor topsporters die daarom van het programma willen afwijken. Een daartoe ingestelde commissie moet adviseren over de inhoud van de afwijkingen. (artikel 19 Inrichtingsbesluit WVO).

Daarnaast kent het VO sinds de wijziging van artikel 6g WVO in 2015 (Wet modernisering onderwijstijd) een urennorm op opleidingsniveau, in plaats van op leerlingniveau. Dit creëert de mogelijkheid om een individuele leerling minder uren te laten volgen, indien dat niet ten koste gaat van de schoolprestaties. Dit is iets anders dan een vrijstelling: de leerling moet immers wel alle vakken volgen, met bijbehorende kerndoelen en exameneisen. Dit gebeurt in dat geval alleen in minder uren. Op het moment dat een dergelijke afwijking ten koste gaat van de schoolprestaties van de leerling moet het programma worden aangepast. Daarnaast is het bevoegd gezag de partij die beslist of deze afwijking wordt toegestaan.

Topsporttalenten

Als het gaat om sporttalenten, dan zijn er in het voortgezet onderwijs de zogenaamde Topsporttalent scholen. Deze scholen worden vertegenwoordigd door de stichting LOOT. LOOT staat voor Landelijke Organisatie Onderwijs en Topsport. De stichting LOOT is een samenwerkingsverband tussen scholen in het voortgezet onderwijs, die toptalenten in sport ondersteunen om hun schoolcarrière met hun topsport te kunnen combineren. In Nijmegen is de SSgN een Topsporttalentschool met een LOOT-licentie (VO), verleend door het ministerie van OCW. De SSgN biedt onderwijs op VMBO-T, HAVO en VWO niveau aan. Een topsportleerling is een leerling met een LOOT-status waarvan is vastgesteld dat deze wordt beschouwd als topsporter op tenminste toptalentniveau door de NOC*NSF. Een Topsporttalentschool met een LOOT-licentie kan leerlingen met een LOOT-status, conform artikel 9 tot en met 14 van de Beleidsregel verstrekking LOOT-licentie VO, een onderwijsprogramma laten volgen dat afwijkt van de reguliere wet- en regelgeving. Namelijk:

- een flexibel lesrooster dat ruimte laat voor trainingen en wedstrijden,
- (gedeeltelijke) ontheffing van bepaalde vakken,
- uitstel of vermindering van huiswerk,
- voorzieningen om achterstanden weg te werken die zijn veroorzaakt door afwezigheid in verband met trainingen en wedstrijden,
- een aparte studieruimte,
- uitstel of aanpassing van de afname van repetities of schoolonderzoeken,
- gespreid examen over twee jaar (voor de absolute topsporter),
- begeleiding van een studie- en sportcoördinator,
- bemiddeling bij gebruik van sportaccommodaties.

Melding verzuim aan leerplicht

In de Leerplichtwet staat vermeld dat ongeoorloofd verzuim dient te worden gemeld, en de wettelijk vastgestelde regels daarvoor. Ongeoorloofd verzuim dient onmiddellijk via het verzuimloket van DUO bij de leerplichtambtenaar te worden gemeld wanneer een leerling zonder geldige reden les- of praktijktijd heeft verzuimd en dit verzuim gedurende een periode van vier opeenvolgende lesweken in totaal zestien klokuren les- of praktijktijd bedraagt. Nota bene: Dit is een uiterlijke termijn. Melden bij minder verzuim mag en kan altijd en is wenselijk als er sprake is van signaal verzuim of als er sprake is van recidive

Verzuim:	Registreren:	Actie:
<p><i>Ongeoorloofd verzuim</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ begin en einddatum van het verzuim; ▪ betreft het dagdelen of hele dagen; ▪ reden onbekend of niet legitiem; ▪ reden achteraf gemeld; ▪ toelichting op het verzuim. ▪ overzicht gewenste en een toelichting daarop. ▪ overzicht van de ondernomen acties en het resultaat van ondernomen acties. <p>N.B. Dit geldt bij alle onderstaande items.</p>	<p>Melden bij leerplicht:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ongeoorloofde afwezigheid van 16 uren les- of praktijktijd in een periode van vier aaneengesloten weken (vakanties tellen niet mee als lesweek) (NB te laat komen telt mee in deze 16 uur als 1 uur verzuim per keer te laat komen). ▪ Een periode van vier opeenvolgende lesweken is een periode van vier weken die begint te tellen vanaf het eerste moment van ongeoorloofde afwezigheid van een leerling, op welke dag dan ook. ▪ Als er 16 (losse) les/klokuren ongeoorloofd verzuim zijn in 4 weken, dan moet de school dit melden (binnen 5 werkdagen na het overschrijden van de grens van 16 uur). ▪ Na het overschrijden van de 16 uur begint een nieuwe periode van 4 weken. Na de eerste 16 uur ongeoorloofde afwezigheid dient een vervolgmelding gedaan te worden zodra er binnen een periode van vier weken wederom 16 uur ongeoorloofd verzuim is opgebouwd. De school dient te melden, ongeacht of er een actie vanuit school of leerplicht loopt. ▪ Als een leerling na de eerste melding helemaal niet meer op school verschijnt, en als gevolg daarvan meerdere keren per week een overschrijding van 16 uur en dus melding aan de orde zou zijn, kan worden volstaan met een wekelijkse vervolgmelding in plaats van na iedere 16 uur afwezigheid opnieuw te melden. ▪ Als de leerling na vier weken afwezigheid nog steeds afwezig blijft kan er een melding van langdurig relatief verzuim worden gedaan. Er hoeft dan niet meer wekelijks te worden gemeld. Zodra de leerling weer aanwezig is, sluit de school deze langdurig relatief verzuim melding af. ▪ bij oplopend verzuim waarbij de wettelijke termijn van 16 uur in een periode wellicht (net) niet gehaald wordt. Richtlijn is melden bij 16 uur verzuim in een schooljaar. ▪ (signaal)verzuim gerelateerd aan (vermoedelijke) achterliggende problematiek. Hiervan is sprake als het verzuim een signaal is voor problemen als: <ul style="list-style-type: none"> - leerproblemen, - sociaal-emotionele problemen, - (ernstige) gedragsproblemen, - gezondheidsproblemen (fysiek en/of psychisch/psychiatrisch, - (problematische) thuissituatie. <p>NB: Scholen kunnen eerder tot melding overgaan als zij vermoeden dat door de school getroffen maatregelen onvoldoende effect hebben. Verder geldt voor recidivisten het verzoek om wanneer het verzuimgedrag opnieuw ontstaat, zsm te melden.</p> <p>Er geldt ook géén minimum aantal uur verzuim voor melding</p>

		van verzuim. Bijvoorbeeld signaalverzuim mag eveneens ten alle tijden gemeld worden, bij voorkeur zo snel mogelijk nadat het zich openbaart.
<i>Te laat komen:</i> reden onbekend of niet legitiem.	<i>Ongeoorloofd verzuim</i> 1x te laat komen telt als 1 uur verzuim.	Melden bij maximaal 10x te laat komen in een schooljaar. Indien er sprake is van achterliggende problematiek, recidive of andere afspraken kan altijd eerder dan bij 10x gemeld worden. Nota bene: indien een leerling 12 weken niet meer te laat is gekomen, dan begint de telling opnieuw.
<i>Luxe verzuim:</i> Vrije dag(en)/ extra vakantieverlof zonder toestemming directeur of leerplichtambt.	<i>Ongeoorloofd verzuim</i>	Melden bij leerplicht.
<i>Bezoek (huis)arts, specialist, e.d. niet conform geldende afspraken gemeld.</i>	<i>Ongeoorloofd verzuim</i>	Neem indien nodig/wenselijk contact op met leerplicht.
<i>Ziekte niet gemeld conform geldende afspraken:</i> ▪ niet tijdig gemeld; ▪ niet gemeld door ouder/verzorger	<i>Ongeoorloofd verzuim</i>	Neem indien nodig/wenselijk contact op met leerplicht. (Zie ook bijlage 2)
<i>Schorsing</i> (maximaal 5 schooldagen)	<i>Schorsing</i>	Kopie van de brief toezenden aan leerplicht.
<i>Voornemen tot verwijdering</i>	<i>Verwijdering</i>	Kopie van verwijderingsbrief toezenden aan leerplicht en neem contact op met leerplicht.
<i>Ziekte gemeld conform geldende afspraken:</i> binnen 2 dagen met opgave van reden voor 9 uur 's morgens (telefonisch) gemeld door ouder/verzorger	<i>Ziekte</i>	Bij ziekmelding (zie bijlage 3).
<i>Langdurig en frequent ziekteverzuim.</i>	<i>Ziekte</i>	Bij elke 4e ziekmelding in 12 schoolweken vindt er (bij voorkeur op school) een verzuimgesprek plaats met leerling en ouder. Nota bene: er kan altijd eerder dan genoemd criterium een gesprek plaatsvinden. N.a.v. dit gesprek kan de school de leerling en ouders doorverwijzen naar de jeugdarts voor een advies aan leerling, ouders en school over geestelijke en lichamelijke gezondheidsproblemen en het volgen van onderwijs. Nota bene: Scholen voor voortgezet speciaal onderwijs moeten voor het overschrijden van de onderwijstijd op school ontheffing aanvragen bij de inspectie. Deze ontheffing kan worden verleend voor het tijdelijk of gedeeltelijk verminderen van het aantal uren onderwijstijd als gevolg van een lichamelijke of psychische beperking waardoor de leerling tijdelijk of gedeeltelijk niet naar school kan. Het moet dan gaan om situaties waarin geen sprake is van ziekte (zie artikel 11, onder d, Leerplichtwet zoals griep of een gebroken been). Zie artikel 14a en 25 van de WEC en de Beleidsregel ontheffingen ➔ (zie verder bijlage 3)
<i>Bezoek (huis)arts, specialist en dergelijke conform geldende afspraken gemeld.</i>	<i>Geoorloofd verzuim</i>	Registratie in de leerlingenadministratie.

<i>Vrijstelling i.v.m. gewichtige omstandigheden</i>	<i>Geoorloofd verzuim</i>	Neem indien nodig contact op met leerplicht. →Nota bene: tot en met 10 schooldagen ligt het besluit hierover bij de directeur eventueel in samenspraak met leerplicht (conform de criteria in de leerplichtwet). Extra verlof voor vakantie of voor het oplossen van praktische problemen van ouders valt niet onder gewichtige omstandigheden. Registratie in de leerlingenadministratie.
<i>Vakantieverlof i.v.m. de specifieke aard van het beroep van één van de ouders/ verzorgers.</i>	<i>Geoorloofd verzuim</i>	Neem indien nodig contact op met leerplicht. Registratie in de leerlingenadministratie. Nb. Maximaal 10 dagen per schooljaar, niet toegestaan in de eerste twee weken van het schooljaar.
<i>Verlofaanvraag voor meer dan 10 dagen.</i>		Ouders/verzorgers doorsturen naar leerplicht. Leerplicht kent het verlof al dan niet toe.
<i>In- en uitschrijvingen</i>	<i>In- of uitschrijving</i>	Binnen 7 dagen melden via BRON van DUO.

Schoolverzuim stappenplan

- 1 Is de leerling geschorst?
  - Ja: direct schriftelijk melden aan leerplicht en bij langer dan een dag bij de onderwijsinspectie.
  - Nee: ga naar vraag 2
- 2 Is er een verzoek om extra schoolverlof ingediend?
  - Ja: tot en met 10 dagen per schooljaar: de directeur neemt de beslissing; Eventueel advies van leerplicht en/of afstemming met de scholen waar eventuele broertjes/zusjes zitten.
  - Ja: > 10 dagen per schooljaar: de ouders/verzorgers doorverwijzen naar leerplicht.
  - Nee: ga naar vraag 3
- 3 Vermoedt u luxeverzuim?
  - Ja: direct melden bij leerplicht via het Verzuimloket van DUO.
  - Nee: ga verder naar vraag 4.
- 4 Verzuim (niet zijnde ziekteverzuim) < 16 uur in 4 aaneengesloten weken?
  - Ja: school neemt interne maatregel en/of meldt bij zorg, recidive en/of risico via het verzuimloket van DUO, door naar leerplicht.
  - Nee: ga verder naar vraag 5.
- 5 Verzuim 16 uur of meer in 4 aaneengesloten weken?
  - Ja: direct melden bij leerplicht via het Verzuimloket van DUO.
  - Nee: ga verder naar vraag 6.
- 6 Komt de leerling regelmatig te laat?
  - Ja: melden bij leerplicht via het Verzuimloket van DUO.
  - Nee: ga verder naar vraag 7.
- 7 Is de leerling voor de 4^e keer in 12 weken ziekgemeld?
  - Ja: verzuimgesprek (bij voorkeur op school), waarna de leerling kan worden gemeld bij de jeugdarts en indien nodig bij leerplicht (zie verder bijlage III).

Bijlage III

Aanpak ziekteverzuim op school

Nr	Wat	Wanneer	Wie
1	Signaleren ziekmelding Ziekmelding verwerken in Verzuimadministratie	Continu	School
2	Aandacht schenken aan ziekgemelde leerling en ouders <ul style="list-style-type: none"> • <u>Bij terugkeer na ziekte</u>: aandacht voor leerling om te laten merken dat zijn/haar afwezigheid is opgevallen. • <u>Tijdens of na ziekte</u>: contact met leerling en ouders om betrokkenheid te tonen en te checken wat er aan de hand is. 	1. Altijd	School
3	Ziekteverzuimgesprek <ul style="list-style-type: none"> • Persoonlijk gesprek met leerling/ouder(s): op welke wijze kan het volgen van onderwijs hervat worden en zijn er eventueel andere problemen die om een oplossing vragen? • Vastleggen van gemaakte afspraken in verzuimadministratie. <p>Ingang van het gesprek is altijd zorg en aandacht voor de leerling.</p>	1. <u>Langdurige ziekteverzuim</u> : Bij langdurige verzuim of bij signalen dat langdurig verzuim te verwachten is of andersoortige problematiek lijkt mee te spelen. 2. <u>Frequent verzuim</u> : 4 ^e keer in een periode van 12 weken ziek gemeld. 3. <u>Bij recidive ziekteverzuim</u> .	School
<p><u>N.a.v. telefonisch contact (stap 2) en verzuimgesprek (stap 3) zijn 3 vervolgstappen mogelijk:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. School en leerling/ouder(s) komen gezamenlijk tot oplossing en leggen gemaakte afspraken vast → actie 9; 2. Verwijzing naar jeugdarts → actie 4; 3. Melding via het verzuimloket aan leerplicht → actie 5. 			
4	Verwijzing naar jeugdarts <ul style="list-style-type: none"> • Desgewenst consultatie & afstemming met jeugdarts. • Aanmelden leerling voor spreekuur jeugdarts en verstrekken van achtergrondinformatie over leerling d.m.v. uitdraai verzuimadministratie. <p>Naar aanleiding van het ziekteverzuimgesprek (actie 3) kan de school zich laten adviseren door de jeugdarts. Het doel van het consult: de jeugdarts adviseert de leerling en ouders en de school over geestelijke en lichamelijke gezondheidsproblemen en het volgen van onderwijs. Immers: de jeugdarts heeft zowel kennis van ziekte als van school; Het is belangrijk om vanuit school de onafhankelijkheid van de jeugdarts te benoemen.</p> <p>School maakt, samen met leerling en ouders een 'plan van aanpak' op basis van het advies van de jeugdarts.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Als het ziekteverzuimgesprek daartoe aanleiding geeft, bijvoorbeeld: <ul style="list-style-type: none"> o Als er tegenstrijdige signalen zijn (bijvoorbeeld rondom de ernst van de situatie), kan school deze zorgen met de jeugdarts delen en vragen stellen. o Bij verschil in inzicht tussen de leerling en ouders en school (bijv. m.b.t. de mogelijkheden om ondanks ziekte, problemen of klachten naar school te gaan). o Als de leerling aangeeft problemen of klachten te hebben en hiervoor nog geen zorg krijgt. o Als de leerling al wel zorg ontvangt, kan de jeugdarts in kaart brengen wat er aan hulp is en of deze aansluit bij de problematiek die van invloed is op de deelname aan het lesprogramma op school. o De jeugdarts kan overleggen met behandelaars en/of huisarts. o Bij vragen van school en/of de leerling en ouders. Denk aan: <ul style="list-style-type: none"> - Is het onderwijsniveau wel haalbaar? - Is een aangepast onderwijsprogr. nodig, bijvoorbeeld in verband met 	School & Jeugdarts

		<p>tijdverlenging voor proefwerken of langzaam opbouwen van de lesdeelname?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zijn daar mogelijk afspraken over te maken en/of is daar ondersteuning in te bieden? <ul style="list-style-type: none"> o Als het niet mogelijk blijkt concrete afspraken te maken met de leerling. o Als de leerling zicht niet houdt aan de met school gemaakte afspraken over terugkeer naar school of het accepteren van begeleiding of zorg. - Bij herhaald patroon ziekteverzuim <p>Nota bene: Een school voor voortgezet speciaal onderwijs moet voor het overschrijden van de onderwijstijd op school, ontheffing aanvragen bij de inspectie. Deze ontheffing kan worden verleend voor het tijdelijk of gedeeltelijk verminderen van het aantal uren onderwijstijd als gevolg van een lichamelijke of psychische beperking waardoor de leerling tijdelijk of gedeeltelijk niet naar school kan. Het moet dan gaan om situaties waarin geen sprake is van ziekte (zie art. 11, onder d van de leerplichtwet, zoals griep of een gebroken been. Zie art. 12 van de WEC, beleidsregel ontheffingen).</p> <p>N.B. Jeugdarts roept de leerling binnen 10 dagen na melding op voor een gesprek.</p>	
5	<p>Spreekuur jeugdarts met leerling/ouder(s)</p> <ul style="list-style-type: none"> o Jeugdarts maakt samen met leerling en ouders een probleemanalyse. Hij/zij bespreekt de oorzaken van het verzuim en de mogelijkheden voor leshervatting. Wat zijn knelpunten en oplossingen om (weer) naar school te gaan? Zo nodig - en met toestemming - overlegt de jeugdarts met de huisarts of andere behandelaars om een goed beeld te krijgen van de medische of psychosociale problematiek. o Vervolgens maakt de jeugdarts samen met leerling en ouders een 'plan van aanpak' met betrekking tot zorg en re-integratie in de vorm van concrete afspraken over terugkeer naar en/of deelname aan school. o De jeugdarts communiceert hierover, met toestemming van de leerling en ouders, met alle betrokken partijen, in ieder geval op proces, en bewaakt hierbij de privacy van de leerling en zijn/haar beroepsgeheim. o De jeugdarts regelt zo nodig (para)medische zorg voor de leerling. Zorgverleners vanuit zowel de care als de cure optimaliseren de begeleiding en behandeling van de leerling vanuit hun eigen professionele expertise. o Bij niet verschijnen zonder bericht wordt de 		Jeugdarts

Taken van de leerplichtambtenaar

Een onderzoek door de leerplichtambtenaar kan variëren van een eenvoudige juridische check tot een uitvoerig onderzoek waarbij gesprekken met alle betrokken partijen plaatsvinden, huisbezoeken worden afgelegd, plannen van aanpak worden opgesteld en eventueel (voor)overleg plaatsvindt met de Raad voor de Kinderbescherming en/of het Openbaar Ministerie. Alle acties die de leerplichtambtenaar onderneemt worden vastgelegd. Een leerplichtambtenaar die beëdigd is als buitengewoon opsporingsambtenaar is bevoegd om proces-verbaal op te maken. De richtlijnen hiervoor staan beschreven in het document 'methodische aanpak schoolverzuim' (MAS).

De kerntaken van de leerplichtambtenaar zijn:

- Voorkomen en bestrijden van VSV en thuiszitten.
- Preventief controleren en adviseren.
- Toezicht houden op naleving van de Leerplichtwet.
- (Bevorderen) samenwerking met alle bij de leerling betrokken partijen.
- Instellen van een opsporingsonderzoek.
- Handhaven en verbaliseren.
- Jaarlijkse evaluatie van het verzuimbeleid en de uitvoering daarvan op de school.

Het uitvoerende werk omvat onder andere de volgende activiteiten:

- Deelname leerlingzorgteams.
- Adviseren van scholen op het gebied van aanvragen voor verlof van geregeld schoolbezoek.
- Afgeven van beschikkingen met betrekking tot vrijstellingen.
- Gesprekken met jongeren vanaf 12 jaar, ouders/verzorgers en andere betrokken partijen.
- Afleggen huisbezoeken.
- Opstellen plan van aanpak.
- Indien van toepassing inschakelen van (jeugd)hulpverlening.
- Geven formele waarschuwing.
- Opmaken van een proces-verbaal.
- HALT verwijzing
- Melding Verwijsindex.

Externe hulpinstanties

Naast de leerplichtambtenaar zijn ook andere instanties betrokken bij de afhandeling van een melding. De onderstaande instanties kunnen een rol spelen en het is van belang om met deze instanties een goede communicatie en relatie te onderhouden.

- Samenwerkingsverband VO/VSO.
- Sociale (Wijk)teams/Vraagwijzer.
- Geestelijke gezondheidszorg (Pro Persona, Karakter, e.d).
- (School) maatschappelijke werk (NIM).
- Jeugdgezondheidszorg (GGD).
- Jeugdbescherming Gelderland (incl. jeugdreclassering en (gezins)voogden).
- Andere jeugdhulpverleningsinstanties (zoals MEE, Entrea, enz.).
- Raad voor de Kinderbescherming.
- Openbaar Ministerie.
- Politie.
- Veilig Thuis
- Enz.

Definities Thuiszitters

Om een gezamenlijke aanpak vorm te geven dient er overeenstemming te zijn over de gehanteerde definities: wat verstaan we onder een thuiszitter? De onderstaande definities zijn enerzijds afkomstig van de landelijk gehanteerde definities. Het is van belang om die te hanteren, omdat daarmee een zo eenduidig mogelijke registratie nagestreefd wordt. Anderzijds hanteren we in de regio een extra preventieve aanpak met bijhorende definitie. Met deze aanvulling blijven we aansluiten op de landelijke registratie van thuiszitters. Deze laatste categorie is gegroepeerd onder 'thuiszitterspreventie'. De definities vormen de basis voor de verdere infrastructuur rondom de aanpak thuiszitters. De onderstaande types sluiten elkaar uit. Dit betekent dat een persoon niet in twee types tegelijkertijd kan voorkomen of geregistreerd zal worden.

Thuiszitterspreventie

Hieronder verstaan we de groep die valt onder de extra preventieve aanpak.

Type 0: zorg en bemiddeling

Er is (nog) geen sprake van verwijtbaar verzuim, maar de school heeft te maken met een toenemende mate van handelingsverlegenheid (bijvoorbeeld met het voeren van lastige gesprekken) en verwacht op korte termijn geen aanbod meer te kunnen formuleren. Leerling is in afwachting van mogelijke plaatsing op een andere school of in een instelling. Leerlingen waarvan de belastbaarheid beperkt is, zoals zieke leerlingen die beperkt of helemaal niet naar school kunnen maar wel in staat zijn om te leren. Het gaat hier om '11d situaties' waarbij het kind om bv. psychische of medische redenen (tijdelijk of gedeeltelijk) niet naar school kan. Dat wil echter niet zeggen dat het kind helemaal niet kan leren. In dat geval is een andere oplossing mogelijk, zoals onderwijs op afstand.

Type 1: relatief verzuim (korter dan 4 weken)

We spreken van relatief verzuim als een leer- of kwalificatieplichtige leerling die op een school is ingeschreven, ongeoorloofd afwezig is (spijbelen). Scholen moeten het verzuim melden als leerlingen meer dan zestien uur in vier weken ongeoorloofd hebben verzuimd. Deze gevallen – waarin de leerlingen meer dan zestien uur ongeoorloofd verzuimen in vier weken – worden geteld vanaf het moment van de melding bij leerplicht.

Oorzaken gelegen in (meerdere opties mogelijk):

- leerling (bv. motivatie, pubertijd, problemen met peergroup, gedragsmoeilijkheden)
- ouder (bv. conflictsituatie school, school niet belangrijk vinden, zorgen over veiligheid kind, niet georganiseerd krijgen naar school brengen)
- geen passend onderwijsaanbod (bv. schorsing hangende verwijdering, school is handelingsverlegen, pestproblematiek)
- overige omstandigheden (bv. voogdij, uithuisplaatsing, blijf van mijn lijf huis, zorg in de school nog niet geregeld enz.)

Typering verzuim:

- onafgebroken verzuim korter dan 4 weken
- veelvuldig (meer dan 50% van de lestijd) verzuim met af en toe een dag/enkele dagen school gedurende een periode van 0 tot 4 weken.

Niet van toepassing zijn de groepen:

- luxe verzuim
- te laat komen
- schoolgang met af en toe een dag verzuim of spijbeluur. Het verzuim bedraagt 50% of minder van de lestijd.

Thuiszitters

Hieronder verstaan we de groep die conform **landelijke definitie** als thuiszitter wordt gezien.

Type 2a: langdurig relatief verzuim (4 weken tot 3 maanden), en

Type 2b: langdurig relatief verzuim (3 maanden en langer)

Een langdurig relatief verzuimer is een ingeschreven leerling die vier weken of langer ongeoorloofd verzuimt. Voor deze leerlingen geldt dus een 'wachttijd' van vier weken, voordat ze als langdurig relatief verzuimer tellen. Tot die tijd tellen ze wel mee voor het relatief verzuim. Bij deze groep is meer aan de hand dan spijbelen. Deze kinderen zitten echt lang thuis. Deze kinderen zijn in eerste instantie eerst "gewoon" relatief verzuimer geweest.

Oorzaken gelegen in (meerdere opties mogelijk):

- leerling (bv. motivatie, pubertijd, problemen met peergroup, gedragsmoeilijkheden)
- ouder (bv. conflictsituatie school, school niet belangrijk vinden, zorgen over veiligheid kind, niet georganiseerd krijgen naar school brengen)
- geen passend onderwijsaanbod (bv. schorsing hangende verwijdering, school is handelingsverlegen, pestproblematiek)
- overige omstandigheden (bv. voogdij, uithuisplaatsing, blijf van mijn lijf huis, zorg in de school nog niet geregeld enz.)

Typering verzuim:

- onafgebroken verzuim van 4 weken
- veelvuldig verzuim met af en toe een dag/enkele dagen school. De leerling is meer dan 50% van de lestijd niet op school geweest

Niet van toepassing zijn de groepen:

- luxe verzuim
- te laat komen
- schoolgang met af en toe een dag verzuim of spijbeluur. Het verzuim bedraagt 50% of minder van de lestijd.

Type 3: absoluut verzuimer

Van absoluut verzuim is sprake als een leer- of kwalificatieplichtige jongere niet op een school staat ingeschreven. Al vanaf de eerste dag dat een leerplichtige jongere niet op een school is ingeschreven, is sprake van absoluut verzuim, ongeacht de duur van het absoluut verzuim.

Typering verzuim:

- schoolovergang met een onderbreking van de schoolloopbaan van 1 dag (excl. weekend)
- verhuizing met onderbreking van de schoolloopbaan van 1 dag of meer (excl. weekend).
- asielzoekers (statushouders) die zich in de regio vestigen
- vertrokken met onbekende bestemming (denk aan uithuwelijking, ontvoering of andere situaties waarbij het belang van het kind mogelijk in het geding is).

Niet van toepassing zijn de groepen:

- potentieel absoluut verzuim (door een late mutatie van het onderwijs)
- verhuizing naar een buitengemeente of het buitenland

Vrijstellingen

Hieronder bedoelen we de groep die onder een wettelijk vrijstellingsartikel valt:

- **artikel 5 onder a** – de jongere is om psychische of lichamelijke redenen niet in staat om onderwijs te volgen.
- **artikel 5 onder b** - de ouders van de jongere hebben bezwaren tegen de richting van het onderwijs op alle binnen redelijke afstand van de woning gelegen scholen.
- **artikel 5 onder c** - de jongere is in het buitenland op een school ingeschreven en bezoekt deze geregeld.
- **Artikel 15** - de (kwalificatieplichtige) jongere die op andere wijze ,aangetoond, voldoende onderwijs geniet.

Ziekteverzuim

Hieronder geven we aan wanneer ziekteverzuim een relatie heeft met de thuiszittersproblematiek

- **Ziekteverzuim** –
  - Rechtmatig ziekteverzuim (Lpw art. 11d): De belastbaarheid is vastgesteld door een medisch deskundige.

- Niet-rechtmatig ziekteverzuim: De deskundige heeft vastgesteld dat er geen sprake is van rechtmatig ziekteverzuim, zie type 1 t/m 3.
- Nog niet beoordeeld ziekteverzuim: De deskundige heeft nog geen belastbaarheid of indicatie vastgesteld. zie type 1 t/m 3.

Afkortingenlijst:

- BRON = Basis Registratie Onderwijs Nummer.
- DUO = Dienst Uitvoering Onderwijs.
- GGD = Gemeentelijke of Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
- HBO = Hoger Beroeps Onderwijs.
- JGZ = Jeugdgezondheidszorg
- Lpw = Leerplichtwet 1969
- MAS = Methodische Aanpak Schoolverzuim.
- MBO = Middelbaar Beroeps Onderwijs.
- OPDC = Orthopedagogisch Didactisch Centrum. Dit is een bovenschoolse voorziening, verbonden aan een samenwerkingsverband.
- POVO = Platform Overgangsactiviteiten Primair en Voortgezet Onderwijs.
- RMC = Regionaal Meld en Coördinatiepunt Voortijdig School Verlaten.
- RVDK = Raad voor de Kinderbescherming
- SWT = Sociaal Wijk Team
- VMBO = Voorbereidend Middelbaar Beroeps Onderwijs.
- VO = Voortgezet Onderwijs.
- VSO = Voortgezet Speciaal Onderwijs.
- VSV = Voortijdig School Verlaten.
- WO = Wetenschappelijk Onderwijs.
- WPO = Wet op het Primair Onderwijs.
- WVO = Wet op het Voortgezet Onderwijs.
- ZAT = Zorg Advies Team.